

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

(Обн., ДВ, бр. 50 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 47, 82 и 93 от 2009 г., бр. 82 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 22 и 98 от 2014 г. и бр. 9 и 14 от 2015 г.)

§ 1. В чл. 1 т. 2 се изменя така:

„2. планирането на пространственото развитие на територията на национално и регионално равнище.“

§ 2. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1.Алинея 1 се отменя.

2.Създава се ал. 3:

„(3) Държавната политика за регионално развитие се основава на следните принципи:

1. стратегически подход на планиране;

2. програмиране и концентрация на ресурсите;

3. допълване на финансирането от национални публични източници при съвместно финансиране с ресурси от фондове на Европейския съюз, частни източници и от международни финансови институции;

4. междуведомствена координация на дейността на компетентните органи в процеса на планирането, програмирането, ресурсното осигуряване, реализацията, наблюдението и оценката;

5. съгласуваност с другите структуроопределящи политики, инструменти и действия на международно, национално, регионално и местно равнище;

6. партньорство, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката.“

§ 3. Член 2а се отменя.

§ 4. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Планирането на пространственото развитие на територията обхваща система от нормативно регламентирани документи, които целят:

1. интегриране в европейското пространство;
2. развитие на балансирана полицентрична мрежа и интегрирано градско възстановяване и развитие;
3. териториална свързаност и достъп до обществени и частни услуги;
4. устойчиво развитие и съхранено природно и културно наследство;
5. подобряване състоянието на специфични територии с неблагоприятни социално-икономически, географски и демографски характеристики;
6. насърчаване на инвестициите, конкурентоспособността и иновациите;
7. териториална интеграция на трансграничните райони и на транснационално ниво;
8. намаляване на риска от бедствия в застрашените територии.

(2) Държавната политика за регионално развитие и структуроопределящите политики се провеждат съгласувано и във взаимодействие с Националната концепция за пространствено развитие и регионалните схеми за пространствено развитие."

§ 5. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 2 накрая се добавя „с неблагоприятни социално-икономически, демографски и географски характеристики“.

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Териториалният обхват на районите за целенасочена подкрепа се определя, като се отчитат категориите на общините по реда на Закона за административно-териториалното устройство на Република България и техните географски характеристики по данни на Българската академия на науките.“

3. В ал. 5 думите „по данни на Националния статистически институт и на административната статистика на Агенцията по заетостта“ се заличават.

§ 6. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6. В териториалния обхват на район за целенасочена подкрепа се включват:

1. общините от четвърта и пета категория;
2. общините от втора и трета категория при наличието на някоя от следните географски характеристики:
 - а) най-малко 50 на сто от територията на общината е в планински район;
 - б) най-малко 50 на сто от територията на общината е в полупланински район;

в) територията на общината е в пограничен район."

§ 7. В чл. 7 ал. 1 се изменя така:

"(1) Промени в териториалния обхват на районите за целенасочена подкрепа се допускат при настъпили промени в категориите на съответните общини."

§ 8. В наименованието на глава втора „а“ думата „Стратегическо“ се заличава.

§ 9. В чл. 7а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Стратегическото планиране“ се заменят с „Планирането“, а думите „национално, регионално и общинско“ се заменят с „национално и регионално“.

2. В ал. 2:

а) в основния текст думите „стратегическото планиране“ се заменят с „планиране“;

б) т. 4 се отменя.

3. Създават се ал. 3 и 4:

"(3) Документите по ал. 2 се намират в йерархична съподчиненост и се разработват за срок до 15 години с изключение на елементите на техническата инфраструктура в тях, които се планират за период до 30 години.

(4) Секторните стратегически документи на национално и регионално равнище се разработват в съответствие с действащите документи по ал. 2."

§ 10. В чл. 7б се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

"(2) Националната концепция за пространствено развитие отчита действащите стратегически документи на международно равнище в областта на пространственото развитие и националните стратегически документи за развитие на отделните сектори – транспорт, околна среда, енергетика, икономика, здравеопазване, образование, социални услуги, туризъм и др.

(3) Националната концепция за пространствено развитие определя дългосрочни перспективи и цели за пространствено развитие на националната територия."

2. В ал. 4 се създава т. 8:

"8. резултатите от обществените консултации и отразяването им в документа."

§ 11. В чл. 7в се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 2 се разработва в съответствие с действащата Национална концепция за пространствено развитие и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда.

(3) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 2 определя дългосрочни перспективи и цели за пространствено развитие на територията на района.“

2. В ал. 4:

а) точка 2 се изменя така:

„2. функционални зони на градовете – строителни граници и периферни зони на влияние извън строителните граници, строителни граници на центрове на общини и строителни граници на селищни образувания с национално значение по Закона за административно-териториалното устройство на Република България;“

б) създават се т. 9 и 10:

„9. териториален модел за развитието на територията на района;

10. резултатите от обществените консултации и отразяването им в документа.“

§ 12. В чл. 7г се правят следните изменения и допълнения:

1.Алинеи 2 и 3 се изменят така:

„(2) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 се разработва в съответствие с действащата регионална схема за пространствено развитие за района от ниво 2 и отчита предвижданията на областно ниво на секторни стратегии в сферата на транспорта, енергетиката, широколентовите комуникации, водния сектор, икономиката, туризма, околната среда, науката и образованието, здравеопазването, социалните услуги и др.

(3) Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 3 определя дългосрочни перспективи и цели за пространствено развитие на територията на областта.“

2. В ал. 4:

а) точка 2 се изменя така:

„2. функционални зони на градовете – строителни граници и периферни зони на влияние извън строителните граници, строителни граници на центровете на общини и на други населени места, изявени като центрове, строителни граници на селищни образувания с национално и местно значение

по Закона за административно-териториалното устройство на Република България;“

б) създават се т. 9 и 10:

„9. териториален модел за развитието – на територията на областта;

10. резултатите от обществените консултации и отразяването им в документа.“

§ 13. Член 7д се изменя така:

„Чл. 7д. Условиата, редът и сроковете за изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране и изпълнение на концепцията и схемите за пространствено развитие по чл. 7б-7г се определят с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.“

§ 14. В наименованието на глава трета думите „и програмиране“ се заличават.

§ 15. В чл. 8 ал. 2 се изменя така:

„(2) Системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие е основа за програмиране на регионалното развитие.“

§ 16. Член 9 се изменя така:

„Чл. 9. (1) Системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие обхваща:

1. Националната стратегия за регионално развитие;
2. регионалните планове за развитие;
3. областните стратегии за развитие;
4. общинските планове за развитие;
5. интегрираните планове за градско възстановяване и развитие.

(2) Документите по ал. 1 служат за:

1. определяне на актуалните проблеми, нуждите и потенциалите за развитие на районите, общините и градовете, които се отчитат при разработването на инвестиционни програми, включително съфинансирани от фондовете на Европейския съюз;

2. идентифициране на проекти, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие.“

§ 17. В чл. 10, ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 6:

„6. насоки за подпомагане на градовете от йерархизираната система от градове-центрове на национално и регионално равнище в съответствие със Стратегията за пространствено развитие на страната;“.

2. Досегашната т. 6 става т. 7.

§ 18. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4:

а) създават се нови т. 3, 4 и 5:

„3. списък на големи проекти с регионално значение;

4. мерки за градско възстановяване и развитие, които ще се прилагат по отношение на големите, средните и малките градове и крайградските зони;

5. мерки и дейности за адаптиране на района към промените в климата;“

б) досегашните т. 3, 4, 5, 6 и 7 стават съответно т. 6, 7, 8, 9 и 10.

2. В ал. 5 накрая се добавя „и се използват като основа при разработването на схеми за регионална държавна помощ“.

§ 19. В чл. 12 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3:

а) създават се нови т. 5 и 6:

„5. мерките и средствата за реализация на дейности в районите за целенасочена подкрепа;

6. насоки и мерки за развитие на териториалното сътрудничество;“

б) досегашните т. 5, 6 и 7 стават съответно т. 7, 8 и 9.

2. В ал. 4 накрая се добавя „по предложение на областния управител“.

§ 20. В чл. 13, ал. 1 думите „концепцията за пространствено развитие“ се заменят с „общия устройствен план“.

§ 21. Създава се чл. 13а:

„Чл. 13а. (1) Интегрираният план за градско възстановяване и развитие осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на дадена градска територия.“

(2) Интегрираният план за градско възстановяване и развитие се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината."

§ 22. В чл. 14 думите „по чл. 9, т. 4-7“ се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 1-4“.

§ 23. Член 15 се отменя.

§ 24. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 1 се отменя.

2. В ал. 2 след думата „отчитат“ се добавя „предвижданията на Националната концепция за пространствено развитие и“.

§ 25. В чл. 17 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 след думата „изработването“ се добавя „и контролира прилагането“.

2. Точка 8 се отменя.

3. В т. 9 думите „т. 4-7“ се заменят с „ал. 1, т. 1-4“.

4. Точка 10 се изменя така:

„10. дава методически указания на органите, участващи в разработването и прилагането на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие;“.

5. В т. 11:

а) думата „концепциите“ се заменя с „концепцията“;

б) думите „чл. 7б-7д“ се заменят с „чл. 7б-7г“.

§ 26. В чл. 18 се правят следните допълнения:

1. В ал. 4 след думите „Министерството на вътрешните работи“ се добавя „Министерството на образованието и науката и на Министерството на културата“ и се поставя запетая.

2. В ал. 7 след думите „от съответния район“ се добавя „на университети и на научни организации“ и се поставя запетая, а след думите „юридически лица“ се добавя „и граждански организации“.

§ 27. В чл. 19 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в т. 2 след думите „проектите на“ се добавя „регионалните схеми за пространствено развитие и“;

б) създава се нова т. 5:

„5. обсъжда инвестиционни намерения за територията на района и съответните области по предложение на министрите, ръководителите на ведомства и областните управители;“

в) досегашните т. 5 и 6 стават съответно т. 6 и 7;

г) досегашната т. 7 става т. 8 и в нея думите „националната стратегическа референтна рамка“ се заменят със „Споразумението за партньорство“;

д) досегашната т. 8 става т. 9 и се изменя така:

„9. разглежда резултатите и приема становища по изпълнението и въздействието на програмите, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, върху развитието на района;“

е) досегашната т. 9 става т. 10;

ж) създава се т. 11:

„11. дава предложения на компетентните органи за промени в секторните стратегии за развитие във връзка с развитието на района;“

з) досегашната т. 10 става т. 12.

2. В ал. 3:

а) в т. 1 думите „националната стратегическа референтна рамка“ се заменят със „Споразумението за партньорство“;

б) в т. 2 думите „Министерството на финансите“ се заменят с „администрацията на Министерския съвет“.

3. В ал. 4:

а) в т. 1 думите „операциите по оперативните програми“ се заменят с „програмите“;

б) в т. 2 думата „операциите“ се заменя с „програмите“, а думите „оперативните програми“ се заменят с „програмите“;

в) създава се нова т. 4:

„4. заседава два пъти годишно;“

г) досегашната т. 4 става т. 5.

§ 28. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 т. 4 се отменя.

2. В ал. 3 думите „Министерството на финансите“ се заменят с „администрацията на Министерския съвет“.

§ 29. В чл. 21 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 след думите „областната стратегия за развитие“ се добавя „и проекта на регионалната схема за пространствено развитие на областта“.

2. Точка 3 се отменя.

3.Точка 7 се изменя така:

„7. координира изпълнението на секторни стратегически документи, засягащи развитието на областта;“.

§ 30. В чл. 22 се правят следните изменения и допълнения:

1.В ал. 2 думата „членове“ се заменя с „постоянни членове“.

2.Създава се нова ал. 3:

„(3) Като членове на съвета с право на глас при обсъждане на въпроси, отнасящи се до тяхната компетентност, участват и ръководителите на териториалните звена на централната изпълнителна власт на територията на областта.“

3.Досегашната ал. 3 става ал. 4 и в нея след думите „юридически лица“ се добавя „и на граждански организации“.

4.Досегашната ал. 4 става ал. 5.

5.Досегашната ал. 5 става ал. 6 и се изменя така:

„(6) По решение на областния съвет за развитие се създават постоянни или временни комисии, които подпомагат дейността му. Постоянните комисии се създават в областта на пространственото развитие, устройството на територията и строителството, индустрията и новите технологии, транспорта и енергетиката, туризма и околната среда, здравеопазването, образованието, пазара на труда и др.“

6. Досегашната ал. 6 става ал. 7.

7. Досегашната ал. 7 става ал. 8 и в нея след думата „постоянните“ се добавя „и временните“.

8. Досегашната ал. 8 става ал. 9.

§ 31. В чл. 23 се правят следните изменения:

1.В т. 1 думите „на концепцията за пространствено развитие на общината и ги“ се заменят с „и го“ и запетаята пред тях се заличава.

2.Точка 3 се отменя.

§ 32. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

1.Точка 2 се отменя.

2.В т. 3 след думите „устройствен план“ се добавя „с общинския план“, а думите „на общината с концепцията за пространствено развитие на общината“ се заличават.

§ 33. Член 25 се отменя.

§ 34. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. Основният текст става ал. 1 и в нея:

а) точка 2 се изменя така:

„2. подготовка и актуализация на Националната концепция за пространствено развитие и схемите за пространствено развитие на районите от ниво 2 и ниво 3;”

б) точка 5 се изменя така:

„5. извършване на наблюдение и оценка на регионалното развитие и наблюдение на прилагането на Националната концепция за пространствено развитие и на схемите за пространствено развитие на районите от ниво 2 и ниво 3;”.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Ежегодно компетентният орган за разработването на стратегиите и на планове по чл. 9, ал. 1, т. 1-4, на Националната концепция за пространствено развитие и на Регионалните схеми за пространствено развитие планира необходимите финансови ресурси за изпълнение на дейностите по разработване, актуализация, наблюдение и оценка в рамките на бюджетната процедура, като средствата се осигуряват в рамките на Закона за държавния бюджет за съответната година.”

§ 35. В чл. 31, ал. 1 думите „по чл. 9, т. 5 и 7” се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 2 и 4”.

§ 36. В чл. 32, ал. 1 думите „по чл. 9, т. 5 и 7” се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 2 и 4”.

§ 37. В чл. 33 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „по чл. 9, т. 4-7” се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 1-4”, а думите „не по-късно от 4 години от началото” се заменят с „към средата”.

2. В ал. 2, т. 4 думата „актуализация” се заменя с „изпълнението”.

§ 38. В чл. 34, ал. 1 думите „по чл. 9, т. 4-7” се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 1-4”.

§ 39. В чл. 35 думите „по чл. 9, т. 4-7” се заменят с „по чл. 9, ал. 1, т. 1-4”.

§ 40. Създава се глава седма:

„Глава седма

Наблюдение на пространственото развитие

Чл. 38. Наблюдението на Националната концепция и на регионалните схеми за пространствено развитие по чл. 7а, ал. 2, т. 1-3 цели ефективно управление и използване потенциалите на територията.

Чл. 39. (1) За наблюдението на Националната концепция за пространствено развитие и на регионалните схеми за пространствено развитие се изготвят доклади на всеки три години от органа, компетентен за разработването на съответната схема.

(2) Докладите по ал. 1 съдържат:

1. оценка на напредъка по реализация на предвижданията на Националната концепция за пространствено развитие;

2. изводи и препоръки за актуализация на Националната концепция и на регионалните схеми за пространствено развитие.

(3) Докладите по ал. 1 се съгласуват и приемат по реда на приемане на съответния документ.

Чл. 40. За наблюдението на Националната концепция и на регионалните схеми за пространствено развитие, както и за изготвянето на докладите за напредъка по прилагането им се използват географски информационни системи."

§ 41. В § 1 от Допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1.Точка 2 се отменя.

2.Точка 3 се изменя така:

"3. „Споразумение за партньорство" е документ, в който е определена стратегията на Република България, приоритетите и организацията за ефективното и ефикасно използване на европейските структурни и инвестиционни фондове за целите на изпълнението на стратегията на Европейския съюз за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и който е одобрен от Европейската комисия с Решение за изпълнение № CCI2014BG16M8PA001 от 7 август 2014 г."

3. Точка 4 се изменя така:

"4. „Оперативни програми" са документи съгласно дефиницията по чл. 2, ал. 6 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета."

4. Точка 6 се изменя така:

„6. „Интегриран план за градско възстановяване и развитие“ е стратегия, с която се определят интегрирани действия за справяне с икономическите, екологичните, климатичните, демографските и социалните проблеми в градските райони, като се отчита необходимостта от насърчаване на нови връзки между градските и селските райони, разработена за прилагането на оперативните програми, финансиращи проекти в градовете.“

5. Точка 7 се изменя така:

„7. „Централно координационно звено“ е структурата, която координира и следи изпълнението на целите на Споразумението за партньорство в процеса на усвояване на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове в страната.“

6. Създават се т. 9-13:

„9. „Национален орган“ е структурата в Министерството на регионалното развитие и благоустройството, определена като партнираща на управляващия орган на съответната програма за териториално сътрудничество.

10. „Планински район“ е територия във височинния пояс с долна граница 700 м надморска височина.

11. „Полупланински район“ е територия във височинния пояс с долна граница 500 м и горна граница под 700 м надморска височина и наклон на склона най-малко 8° или територия под 500 м надморска височина и наклон на склона най-малко 8°, локална амплитуда на релефа най-малко 100 м или климатичен контраст, равен или над 35%.

12. „Пограничен район“ обхваща административни единици от ниво община, за чиито територии се отчита съвпадение на част от административните им граници с държавната граница.

13. „Голям проект с регионално значение“ е проект на стойност над 50 милиона лева, който допринася за постигане на устойчив икономически растеж, създаване на нови работни места и води до качествено подобрене на публичните услуги на територията на район от ниво 2.“

Преходни и заключителни разпоредби

§ 42. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95, 103 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 37, 65, 76, 79, 80, 82, 106 и 108 от 2006 г., бр. 41, 53 и 61 от 2007 г., бр. 33, 43, 54, 69, 98 и 102 от 2008 г., бр. 6, 17, 19, 80, 92 и 93 от 2009 г., бр. 15, 41,

50, 54 и 87 от 2010 г., бр. 19, 35, 54 и 80 от 2011 г., бр. 29, 32, 38, 45, 47, 53, 77, 82 и 99 от 2012 г., бр. 15, 24, 27, 28, 66 и 109 от 2013 г., бр. 49, 53, 98 и 105 от 2014 г. и бр. 35, 61 и 62 от 2015 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 100 думите „Стратегическото планиране“ се заменят с „Планирането“, а думите „национално, регионално и общинско ниво“ се заменят с „национално и регионално равнище“.

2. В чл. 101 думата „стратегическото“ се заличава.

§ 43. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 19 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 43 от 2011 г., бр. 38, 60 и 82 от 2012 г., бр. 15, 27, 66 и 109 от 2013 г., бр. 28, 53, 61 и 98 от 2014 г. и бр. 60 от 2015 г.), в чл. 10, ал. 4, т. 1 думите „или на Националната стратегическа референтна рамка“ се заличават.

§ 44. В Закона за водите (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 81 от 2000 г., бр. 34, 41 и 108 от 2001 г., бр. 47, 74 и 91 от 2002 г., бр. 42, 69, 84 и 107 от 2003 г., бр. 6 и 70 от 2004 г., бр. 18, 77 и 94 от 2005 г., бр. 29, 30, 36 и 65 от 2006 г.; попр., бр. 66 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 105 и 108 от 2006 г., бр. 22 и 59 от 2007 г., бр. 36, 52 и 70 от 2008 г., бр. 12, 32, 35, 47, 82, 93, 95 и 103 от 2009 г., бр. 61 и 98 от 2010 г., бр. 19, 28, 35 и 80 от 2011 г., бр. 45, 77 и 82 от 2012 г., бр. 66 и 103 от 2013 г., бр. 26, 49, 53 и 98 от 2014 г. и бр. 12, 14, 17, 58 и 61 от 2015 г.), в чл. 198с основният текст се изменя така:

„Чл. 198с. Единната информационна система за ВИК услугите осигурява:“.

§ 45. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет привежда в съответствие с него Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие.

(2) Министерският съвет приема наредбата по чл. 7д в шестмесечен срок от влизането в сила на този закон.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2015 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

КЪМ ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Действащият Закон за регионалното развитие (ЗРР) е приет през 2008 г. и регулира обществените отношения за формиране и провеждане на политиката за регионално развитие в условията на пълноправно членство на Република България в Европейския съюз (ЕС) след 1 януари 2007 г. Предложените изменения и допълнения на Закона за регионалното развитие са базирани на изводи и препоръки от оценката на въздействието на действащата нормативна уредба в областта на регионалното развитие и на предложенията на заинтересованите страни и партньори, включително в рамките на регионалните съвети за развитие в районите от ниво 2, както и на основата на натрупания административен опит в процеса на прилагане на законодателната рамка. Предложенията са свързани с усъвършенстване, надграждане и хармонизиране на действащия Закон за регионалното развитие в съвременните условия, без да налагат съществени промени във философията и механизмите за неговото прилагане. Целта на законопроекта е да се постигне по-висока приложимост, ефективност и ефикасност на законовите разпоредби, като същевременно се осигури съответствие и взаимодействие със законодателната рамка на ЕС през периода 2014-2020 г.

Разпоредбите на действащия Закон за регионалното развитие, свързани с целенасоченото подпомагане на определени райони, практически не намериха приложение през периода след неговото приемане досега. От една страна, причина за това бяха твърде широко дефинираните гранични стойности на индикаторите, които позволиха почти всички общини в страната да бъдат обявени като „райони за целенасочена подкрепа“, а от друга страна, беше политиката за финансови ограничения по отношение на разходите от държавния бюджет в периода на влияние на финансовата криза. Проектът на Закон за изменение и допълнение на ЗРР предлага цялостна промяна на критериите и показателите за определяне на районите за целенасочена подкрепа от държавата, като се използва за основа въведената със Закона за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ) категоризация на общините в България. Критериите и показателите за категоризацията на общините се одобряват от Министерския съвет и периодически се провежда мониторинг, на базата на който се правят промени в категоризацията на общините. Предимство е, че се стъпва на установена вече процедура, резултатите от която намират по-широко приложение, без да вменияват допълнителни изисквания и функции на различни органи и институции. Комплексната оценка, на базата на която се категоризират общините, е достатъчно показателна относно степента на социално-икономическото и демографското им развитие и по този начин по-ясно и точно може да бъде определен териториалният обхват на районите за целенасочена подкрепа по отношение на изоставащи в развитието

си и с влошени демографски характеристики общини. Предложените промени дават възможност за подкрепа на обособени целеви райони и по показатели за неблагоприятни географски характеристики, като планински, полупланински и погранични райони. Предвижда се в областните стратегии за развитие да бъдат отразени мерките и средствата за реализация на дейности в районите за целенасочена подкрепа от държавата.

След направените през 2012 г. промени в ЗРР, когато в обхвата на закона бяха включени като стратегически документи Националната концепция за пространствено развитие и регионалните схеми за пространствено развитие, останаха някои неясноти относно връзките на документите помежду им. С предложените промени се отменя изискването за разработване на концепция за пространствено развитие на община предвид ролята и обхвата на общия устройствен план на общината (ОУП), както и поради невъзможността концепцията да улесни разработването на ОУП, като осигури информация за изготвянето на техническа спецификация. Така се осигурява ясно законово разграничаване между устройствените документи, имащи пряко отношение към инвестиционния процес, и документите със стратегически характер за планиране на пространственото развитие на територията. Установени са и йерархичните връзки и необходимите съответствия между документите за регионално и пространствено развитие, разработвани на различни териториални нива. Съществена промяна е изискването за разработване и изпълнение на Националната концепция за пространствено развитие и на регионалните схеми за период от 15 години, а по отношение на елементите на техническата инфраструктура – за 30-годишен период. Чрез изготвянето на дългосрочни документи за пространствено развитие ще се осигури устойчива във времето рамка както за стратегическото планиране, така и за програмирането на регионалното развитие. Въвеждането на дългосрочна рамка за пространствено планиране ще гарантира резервирането на трасетата на бъдещи инфраструктурни мрежи, както и на терени, предназначени за изграждане на нови жилищни и производствени зони в близост до градовете. Като резултат от промяната ще се гарантира опазването и по-ефективното използване на поземлените ресурси, както и по-висока ефективност на инвестициите за развитие и нови работни места.

Програмирането на регионалното развитие е въведено и като принцип на държавната политика за регионално развитие, без да се регламентират съответните документи и програми, тъй като процесът на програмиране се урежда от законодателството на Европейския съюз чрез общоприложими за държавите членки регламенти, както и от подзаконова национална нормативна уредба.

По отношение на стратегическото планиране на регионалното развитие са предложени промени, с които се допълва системата от документи. По-ясно се дефинира съгласуваността между стратегическите документи и разработването на инвестиционни програми, включително

съфинансирани от фондовете на ЕС, както и идентифицирането на проекти, допринасящи за постигане на националните цели и приоритетите за регионално и местно развитие. Включени са допълнителни части в съдържанието на документите, свързани с осигуряването на принос на българските райони по отношение политиката за градско развитие в ЕС, адаптирането на българските райони към промените в климата, осигуряването на принос към постигането на някои общи стратегически цели за ЕС, залегнали в Стратегията „Европа 2020“, Териториалния дневен ред на ЕС 2020 и Дневния ред за развитието на градовете в ЕС. Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие са дефинирани като част от системата стратегически документи за регионално и местно развитие. Изискванията за съответствие и съгласуваност на стратегическите документи за регионално развитие с тези за пространствено развитие осигуряват задължително отчитане на специфичните характеристики и потенциали за развитие на територията в дългосрочен план. Така политиката за регионално развитие ще се адаптира към конкретните специфични нужди на територията и ще има конкретен териториален адрес на приоритетите и мерките за изпълнението им.

Въведени са задължителни изисквания за провеждане на обществени консултации при разработване на нови, актуализация и оценка на изпълнението на действащи национални и регионални документи за пространствено развитие, като процесът и резултатите от консултациите се отразяват в специален раздел на документа. С тази промяна се засилва ролята на партньорите и на гражданските организации по отношение определяне на дългосрочната политика за развитие на районите на страната. Те се явяват не само като коректив, но и допълват със своята експертиза и капацитет капацитета на органа, отговорен за разработването на съответния стратегически документ. Чрез този механизъм и чрез механизма за партньорство, заложен в Регионалните съвети за развитие, се обединяват усилията на администрациите и представителите на бизнеса, синдикатите и гражданските организации да работят за постигане на общи цели по отношение на развитието на отделните териториални общности.

Големите проекти с регионално значение, които имат ключова роля за реализацията на избраната стратегия за развитие на всеки район, е предвидено да се дефинират в регионалния план за развитие с оглед на това чрез документите на областно и на общинско ниво да се определят интегрирани или свързани с тях проекти, които ще донесат по-висока добавена стойност и по-силно позитивно въздействие върху района. Дефинирането им дава възможност те да намерят място в стратегическите документи на съответните секторни политики и да се осигури подходяща координация на дейностите, осъществявани от компетентните органи.

Функциите на органите за управление на регионалното развитие са прецизирани и разширени. Съставът на регионалния съвет за развитие (РСР) е разширен, като допълнително са

включени представители на Министерството на образованието и науката и на Министерството на културата. Разширено е правото на председателя на РСР да кани за участие в заседанията на РСР представители на университети, научни организации и граждански организации. С направените промени се допълват функциите на РСР да дават предложения на компетентните органи за промени в секторни стратегии за развитие във връзка с развитието на съответния район. Засилена е ролята на областните управители по отношение на прилагането на секторни стратегически документи, като те ще поемат координацията им на територията на областта. Тази функция е подкрепена и чрез промените в състава на областния съвет за развитие, като в него като членове са включени ръководителите на териториалните звена на централната изпълнителна власт на територията на областта.

Предлага се да бъдат отменени разпоредбите на действащия Закон за регионалното развитие относно изграждането на единна информационна система за управление на регионалното развитие и пространствено планиране. Тази система не е изградена и не функционира. Целта на нормативното ѝ регламентиране е била да се събира регулярно информация за целите на наблюдението и оценката на стратегическите документи за регионално и местно развитие. Такава информация се осигурява от функциониращата информационна система ИСУН, от която се получава информация за проекти, финансирани от Структурните фондове и от Кохезионния фонд на ЕС. Към настоящия момент има нужда от създаване на информационна система на централно ниво, която да акумулира информация за всички реализирани проекти, финансирани както с европейски средства, така и за такива, реализирани със собствени средства на общините или със средства от държавния бюджет, международни финансови институции и др. Такава информационна система би имала много по-широко приложение, включително за оценка на ефективността и ефикасността на провежданите политики в отделни сектори, и нормативното ѝ регламентиране не е подходящо да се урежда чрез Закона за регионалното развитие, а по-скоро да се отрази в нормативната уредба, която ще бъде приета във връзка с въвеждането на електронното управление.

Промените по отношение на ресурсното осигуряване на регионалното развитие регламентират процедура за планиране и осигуряване на необходимите ресурси за изготвянето, актуализацията, наблюдението и оценката на изпълнението на стратегическите документи за регионално развитие, както и на Националната концепция за пространствено развитие и на регионалните схеми за пространствено развитие.

Предложено е да се създаде глава седма „Наблюдение на пространственото развитие“, която да регулира дейностите по наблюдение на Националната концепция за пространствено развитие и на регионалните схеми за пространствено развитие.

Добавени са и някои нови актуални дефиниции, които дават по-голяма яснота относно приложното поле на закона.

Като резултат от направените промени се очаква подобряване на качеството, приложимостта и териториалната ангажираност на стратегическите документи за регионално и за пространствено развитие на национално и регионално ниво, повишаване на ефективността и ефикасността на политиката за регионално развитие, постигане на по-добро взаимодействие и координация между органите за управление на регионалното развитие, осигуряване на необходимите финансови ресурси за процеса на наблюдение и оценка на стратегическите документи.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

